

Lehekuu
21. päiv
2026

Nummör
10 (613)

Leht mass 2 €

UMƏ LEHT

VANA - VÖROMAA RAHVA UMAN KEELLEN LEHT

Raudsepä Vambola umist tegemiisist ja ilmaelost

Kae lk 2

Noorõ kanni Sännän Adsoni Arturi avvus luulõtuisi ette

Kae lk 3

Kuis naabrinaanõ liinast «meistrimehe» löüdse

Kae lk 4

Muusõumiüü and valgust mano

KABUNA KAILE

16. lehekuu muusõumiüü pääsündmüs Vöro liinan oll raamadu «Valgusest ja tondipimedusest» vällänütamine Vöromaa muusõumin ja illatsõmb tiiõdak Kreutzwaldi maja muusõumin, kon sai trükülämmind raamatut sõrmitsa ja Vöro liina ja Krümmeri kooliga köüdetüid mälehtüisi kullõlda-kõnõlda.

Jansonsi Silvi kokko säet raamat «Valgusest ja tondipimedusest» tege eläväs üte Vöro liina inneskide uhkõ ja pallo nännü maja, 19. aastagasaal tan haridusello kujondanu koolijuhi Krümmeri Heinrichi perrä nime saanu huunõ luo. Üts raamadu autoriid, Vöromaa muusõumi juhataja ammõtin Otsa Mirja kõnõlgi raamadu vällänütämisel Krümmeri koolimaja saatustõst. Tähendüsiline oll seo tuuperäst, et parhilla nõ muusõumimaja sais õkva seo kotusõ pääl, kon Krümmer kunagi direkttrin ummi sammõ säädse.

Raamadu tõnõ autor, muusigamiis Öunapuu Lauri kõnõl huviliidsilõ Mohni Märdist, talopoisist, kellest sai Krümmeri kooli tiinjä ja kiä jäi ütelt puult uma herksõ olõmisõga, a tõsõlt puult ku müütiline põlidsõ rahva esindäjä silmä Kreutzwaldilõ hindäle. Märdist kirota ja kõnõloma pand nüüd aastit ildamba timä luulõtus, mille sõna omma olnu siimnes eesti rahva siän häste

KABUNA KAILE PILT

Muusigamiis Öunapuu Lauri Vöromaa muusõumin Krümmeri kooli ussi vaihõl.

tunnõtulõ laululõ «Meie elu». Öunapuu Lauri põhalik uurmistüü vii laulu «Meie elu» lättide mano, a ei anna peris perämäst arvosamist, kuis omma tegünü õkva säändse sõna, nigu eestläse näid parhilla tiidvä. «A vast omgi kõgõ tähtsamb tiidmine, et laulu alostussõna, midä eestläse innekõkkõ mõistva ütlen laulda, omma peri targalt talopoisilt Mohni Märdilt.» oll Öunapuu Lauri kokkovõtõ. Muusõumiüüliidsil oll hää võimalus Mohni Märdi luulõtkah timä läbitunnõtdõdu esitü-

sen kullõlda, niisamatõ «Meie elu» laulu ütlen hünistä. Raamatun saava ummi mälehtüisi kaudu sõnna ka Krümmeri kooli oppaja Heinrich Eischmidt ja opilano, vinne luulõtaja Afanassi Fet. Ildamba, 20. aastagasaal oll inneskide Krümmeri kooli katussõ all muud ello kah. Leitnant Johari Arvo mälehtüse andva näütüses pildi ohvitsiire kasiino tegemiisist inne Nõvvo-kogodõ okupatsiuni. Hoonõ kuulsõlda lõpu kotsilõ saa kah raamatust vastussõ. Hää tükõ Vöro liina aoluku om egäl

juhul valgusõ ala nõstõtu. Vöromaa muusõum tähüs-täs timahava 60 aastaga juubõlit ja külälaine saa muusõumi kujonõmisõluust, millel om Krümmeri koolimajaga tihtsä köüdü, selgembä pildi paigapääl valla tettül aotlisõl näütüsel. A ku inämbüs aoluku raamatun ja vahtõl näütüsel om nättäv uurmiisi ja mälehtüisi kaudu, sis ummõhtõ om alalõ midägi, midä saa käega kah kumpi – Krümmeri kooli ussõ püsünütüsel muusõumi kolmanda kõrra pääl.

Vörokeelidse Minecrafti mängu tapõlusõriistu lehekülõg.

Puutrõmäng Minecraft panti vöro kiilde

Õigõ pia saa puutrõmängu Minecrafti mängi vöro keelen. Parhilla om valmis saanu proovivariants, midä viil tävendedäs, a umbõs katõ kuu peräst pandas vöro kiil Minecrafti mängu keelevalikidõ hulka.

A miä tuu Minecrafti täpsempä om? Seletäs mängu ümbrepandmisõ vidäjä Brauni Mihkli: «Taa om sääne liivakasti-tüüpi videomäng, kon mängijil ollõ õi ütte ülesannõt, a nä võiva esi valli, midä nä tetä tahtva. Ollõ tuu sis ilmotsalda suurõ ja egä kõrd esierälidse maailma avastaminõ, ehitämine, kollõga taplõminõ vai midägi muud. Noilõ, kiä puutrõvärgist suurõ ei tiia – taa om küländ samasugumanõ Lego klotsõga, kon om kah piirisi õnnõ su luumisvõimõ!

Mu meelest om väega tähtsäs, et seo ollõ õi õnnõ määnegi latsilõ mõtõld asi. Inemise omma sääl ehitänü suuri kuulsit arhitektuuriteossit Eiffeli tornist Pühä Peetrusõ katõdraalini, pruuvnu perrä aimada tervit liinu jne. Ja ehitämise kõrvalt saava mängijä pruuki näütüses säänest Redstone-süstemi, miä tüütäs nigu elektrivuul ja loogikalülitüse periselon. Tollõ abiga om luudu säädmit, miä sutva tetä reh-kendüisi, panda käümä mehhanismõ ja esiki perrä aimada peris puutrõ ossi nigu muutmälomooduli ja protsessori.

Muusian, Minecraft om maailma kõgõ inämb müüd videomäng, seo aasta saisuga om tedä müüd 350 miljonni koopiat.

Küsse RAHMANI ELO

URBANIPÄÄVÄ

LAAT

Urvastõ kerigupargin 23.mail kell 9-13

- Urvastõ kapell
- Tantsutsoon
- Ansambli Robirohi
- Vikati huuldamisõ ja puutüü opitarõ Vanaaolinõ vibulaskminõ
- Vallavanõmba kodusveinikonkurs
- Laadulotõrii
- Aiakasvu käsitüü paikliik süük
- Tegemise latsilõ

Müüjä piät hinnäst kirja pandma!
Tel 5206001 (Airi)
FB Urvaste seltsimäjä

Käsitüükonkursi võitsõ taipisa paalapp

MTÜ Vana-Vöromaa Käsitüükõrraldõdul konkursil «Vigurine värk» sai pääpreemiä tüü «QrPajakas», luuja Bergmanni Karille.

Köögin söögitegemise man tarvilinõ paalapp om kirät kirjuga, miä omma Vana-Vöromaa kruutligaisi hammõkirju muudu. Vikur om tan man sääne, et välläummõlus tüütäs nigu kruutkuud, midä saa nutiktelefoniga silmäädä. Kuud vii ilmavõrgon lehe pääl, kost löüd võrokõisi kõõgi tiijuhi, retseptiraamadu, a ka hulgana tarvilidüsi kõõgitarkuusi ni nippe.

Eräpreemiä läts Alla Helvele, kink käe all ollõ sündünü väikeisi knihvega esierälone tüü «Üükakk». Seo om üükaku vällänägemisega paunakõnõ käsitüü tegijäle, kiä taht näpõtüüd ja tüüriistu hindäga ütlen

kanda vai sõs ütenukuu hoita. Vildiperrist tettül üükakul om nutti kääki ummi siibu ala ja kõtu pääl sillokõisi ummõlusriistu, a kotikõistõ mahus telehvõn, võtmõ ja muu tähtsäs kraam kah.

Peris viguridsõ asä, millel nimes «Juudaristi», tõi konkursilõ puutüümeistre Kiristaja Vilmar. Tammitüst pulgõst mõistatus and päämurdmist ni latsilõ ku suurilõ. Ellonännü meistre sõnno perrä ollõv säänest puujuppõ hambahe pandmisõ nõksu tarvitõt vanastõ puukerikide ehitüse man. Kuvvõ puujupi ütens ristmiisi kokkopandminõ paistus päältnätä jo lihtsä, sõski pidävät kokkopandmisõ rekord-aig olõma puul tunni, a mõni saa-i tuud eski kolmõ nädäliga kokko. Kitämi meistret sändse tarvilidsõ tiidmise hoitmisõ ja edesiandmisõ iist!

OJA VILVE PILT

Käsitüükonkursi võitja Bergmanni Karille uma võidutüüga.

Konkurss «Vigurinõ värk» käve radokuu 26. pääväst kooni mahlakuu 30. pääväni. Saak es ollõ kül suur, a tärminis valmis saanu tüü ollõ kõrraligult ja hästetettü, vigurit ja imehtämist ollõ egä asä man. Pildi konkursi tõi

omma kaemisõs pantu MTÜ Vana-Vöromaa Käsitüü FB-lehe pääl. Uma silmäga saa asjo üle kaia käsitüü esindüspoodin Vörol (Vabadusõ uutis 12/2) tüüpävilde kellä 10–15.

MTÜ VANA-VÖROMAA KÄSITÜÜ

Kardohk sai maaha

Õkva seo kuu keskpaigan tulf sääne tunnõ pääle, et kardohk tuld maaha panda. Toomõ olli mõni päiv varrampa häitsemä lännü, mi maal vist usutas, et tuu om õigõ kardohkapandmisõ aig. Es hiidütä tuu, et minevä aastak sai vast sama pallo saaki, ku maaha olli pandnu. Ka pikk keväjäne pövvaaig es hiidütä, selle et peräkõrd tulf jo ka kõrralik vihm ja vali maa likõs.

Egä kevvai tulõ mullõ kardohkapandmisõ aigu miilde Ham-suni Knuti romaan «Maa õnnistus». Sääli om toda jantmist ütten mägitseen Kavvõmaa talon peris hulga ja pia egä aastak tulõ ette põud vai muu hädä, miä põlluviljal kassu ei lasõ. A romaani tege-läne lisak ütten uma naasõ Ingeriga ei jätä ilmangi perrä, pruu-va iks vahtsõst ja vahtsõst hinnäst elon hoita. Tollõst romaanist om meelen, et vahtsõnõ välämaa vili nimega kardohk pidä kõgõ parõmbalõ hõelalõ ilmaõ vasta.

Aig om müüdä lännü, no ei olõ kardohk inämb vahtsõnõ vili ja timä vastapidämine kah olõ-i kimmäs. Tulõva kardohkamardiku. Tulõ lehemädänik. Olõ-i inämb eläjit, kiä põllu pääle rammu andva. A seletämälä ja vastapandmalda tahtminõ kev-jä kardohk maaha panda om tuugipoolõst seen.

RAHMANI JAN
Uma Lehe päätoimõndaja

UMĀ LEHT

Tulõ vällä egä katõ nädäl takast neläpäävä.

Toimõndusõ aadrõs: Tartu 48, 65609, Võro liin

E-post: info@umaleht.ee, tel 78 222 21

Kodoleht: umaleht.ee

Molvihk: facebook.com/umaleht

Päätoimõndaja: Jan Rahman, tel 56 922 841
jan@umaleht.ee
Abitoimõndaja: Kaile Kabun, info@umaleht.ee
Keeletoimõndaja: Laivi Org, laivior@gmail.com
Latsinuka toimõndaja: Mariko Faster,
latsinukk@umaleht.ee

Uma Lehe toimõndusõ kolleegium:
Tiia Allas, Külli Eichenbaum,
Aapo Ilves, Kaido Kama,
Ülle Kauksi, Rainer Kuuba,
Evar Saar.

Välläandja: SA Kultuurileht, kl.ee
Tellimine: AS Õhtuleht Kirjastus, tellimine.ee, tel 617 7717

Tõsõ kundi otsast

Ettevõtja PINDMAA AIGAR märgo-tas tan ilmaasju pääle tsipa tõsõ nuka alt, ku hariligult kaema harinu oltas.

Kõnõlõmi ilusit lugusiid

Üte turismiütehüse kuunõlõkil arutõdi, kuis parõmbalõ mi piirkunda tutvas tetä. Pakuti vällä esi asju: kellel olf vaia sann, kellel vahtsõnõ tii ehitä, kellel kodulehte vahtsõnda. Mul tekkü küsümüs, kuis kõik nuu asä piirkunna näütämise man ütten avitasõ. Um jo san-nu ja elämiisi muial maailman kah. A miä um tuu, miä pand inemist ütte kimmäle paika minemä, kotussõ vasta huvvi tundma?

Mu meelest um tähtsä vällä näüdädä, määne um üte vai tõõsõ paiga lugu. Näütuses ku um sann, sis um vaia sinnä mano kõnõlda, kuimuudu tuu sann inemist elon edesi avitas. Toda, et sannan saa inemine puhtambas, tervembäs, hing saa kosutust ja sannast lätt inemine edesi parõmba ja tervembänä. Niimuudu um sann hoobis inämb väärt ku lihtsäle ütts väiku majakõnõ mõtsa vee-ren.

Arotõn jõudsõmigi vällä sinnä, et tulnu pruuvu mi ilo-side paiku luku lakja maa-

ilma viiä. Näütuses um küland suur ime, et meil um tan Suur Munamägi. Timäst järgmäne korgõmb mägi merepinnast nakkas pääle viil Poolast Tartist. Eesti kõgõ süvämb jär-v um Rõugõ Suurjär-v, a kon um süvvüsel järgmäne jär-v? Meil um esieräline Hinni kanjon, päält tuu viil Ööbikuorg ja Kütior, kon umma perädu ilosa luuduspildi. Ku mi mõistnu kiruta kõigist noist kotussist lugusiid, sis tuu võinu panda inemiisi naidõ paiku vasta huvvi tundma ja tuvva näile tahtmisõ naid kotussit nätä.

Mi täämbädsen keerulid-sõn maailman tulnugi pruuvu märgota, kuis iks egä päiv esi parõmbas inemises saia ja kuis mitte olla ütiskunna ja tõisi pääle vihanõ, kuigi mõttõ tü-küse sinnä tsihti minemä. Vast avitas ilusidõ lugudõ kõnõlõ-minõ ja ilusidõ paiku kaeminõ. Ja ku mi kuulõmi mõnõ paiga kotsilõ luku, miä miika kõ-nõlõma nakkas, sis mass sin-nä peräle sõita ja hindä naha pääl är tunda, kuis lugu meile paigapääl paistus ja kas sääli um midägi säänest, miä meid parõmbis inemiisid tege.

Raudsepä Vambola: kõik sõa saava läbi, moodu löüdvä uma kotussõ aoluun, a väärtüse piät alalõ püsümä!

Majandustiidläne, profesri Raudsepä Vambola pidi Tarto ülikooli majandustiiduskunna oppõjõuammõtit pia 40 aastak-ka. Pensionipõlvõn om Vambo-la naanu inämb huvvi tundma ao- ja kodoluu vasta, a mägõtas iks ilmaelost laemalõ kah. Tä om pandnu kirja hulga perimüst täämbädsõ kodopaiga Koorastõ, a päält tuu viil uma sünnükihlkunna Urvastõ kotsilõ. 24. lehekuu pääväl tähtsätä 85. sünnüpäivä.

Kuis lätt, Vambola, määndse omma Su egäpäävädsõ tege-mise?

Uuri Osola kalmuaidä edesi. Õkva aroti kalmuaidä vahä Ala-niidu Aigariga, määne saatus om olnu meilt maailma vällä rännänüil (esieränis üleminevä aastasaa vaihtusõl) eestläisil Vinnemaal, Ameerikan, Soomõn, Roodsin ja muial.

Ja viil. Tervüs nakkas tassa-kõistõ tagasi tulõma. Olli aasta alostusõn ligi puultõist kuud Võro ja Tarto haigõmajan. Asi olf peris tõsinõ, tetti kats löi-kust. Olõ tenolik hääsuuvjalõ haigõmajarahvalõ, esieränis kirurgõlõ. Või kimmäle üteldä, et Eesti kirurgi omma supõr-tasõmõl!

Olõt uman tüüelon tegelnü majandustiidüsõga, pensioni-põlvõn rohkõmb suguseldsi-uurmisõ ja kodoluuuga. Kuis nuu kats asja ütstõist tävven-däse?

Inemise muudu elo sais ma-jandusõ pääl, a timäl om vaia väega tarka juhtmist. Kaegõ, kuis pääle tõist ilmasõta USAst alostusõ saanu Marshalli plaan vei kõgõ Lääne-Euruupa ma-jandusõ kipõlõ nõsõmisõlõ. A säälsaman Nõvvokogodõ Liidu majandus, säälhulgan Eesti uma jäi närbelemä kooni tollõ liitriigi lagonõmisõni. Eesi-t saaminõ euroliitu olf meile lihtsäle supõrvõit! Elämi jo normaalsõn riigin ja saami tu-lõvigu poolõ kaia.

Inemise elo nakkas pääle vanõmbist, kotost ja perre-kunnast. Mu jaos om tuu nor-maalsus. Mi iinkäüjide geeni ja väärtüse pandva paika tollõ, kiä mi esi olõmi. Kõgõ täht-sämb om, et inemine tundnu innokõkkõ esihinnäst. Om üteldü, et baltisaksa ja eesti

Raudsepä Vambola uman kodoaian Koorastõn.

RAHMANI JANI PILT

sugupuiõn om niüteldä andõ-kusõ geen, miä om andnu mi vaumlidsõ kasumisõ, majan-dusõ edenemise ja esiolõmi-sõ. Olõ toolõ saanu kinnitüst ummi sugujuuri uurõn.

Võromaa ja võro kiil paistusõ Su jaos tähtsä olõvat. Mille?

Mu ede-essi kodo olf Võro-maal ja imäkeeles olf ja om võro kiil. Seo olõ-i murdõkiil, a umaette kiil. Päältsõa aamlil olf mi külän ingerisuum-lai-si, kiä lihtsäle pagõsiva siia Vinnemaal valitsõnu nälä iist. Mu naabripoisis juhtu olõma Vihtori, kinka kävemi kuun kařan. Timä kõnõlõ soomõ kiilt, ma võro kiilt. Määnegi aig, tävveste tähelepandmalda, sai arvo, et mõista soomõ kiilt ja või kullõlda Soomõ raadiost uudissit ja tõisi saatit. Ildam-pa olõ muidoki hinnäst kõik aig tävvendänü, esieränis sis, ku olli tüüpraktikal Soomõ pangan ja majandusuringidõ keskusõn. Võro kiil om parhil-la kah mu perre kiil ja lövvä, et seo keele mõistminõ om suur väärtüs.

Midä inemise saanu tetä, et hinnäst häste tunda?

Kõgõpäält umavaralisüs, miä tähendäs, et inemisel ja perrel piät olõma kodo, kodomaja-pidämine, kasvai kardokamaa ja kasvumaja, kõrvälõ pant raha pangakonto pääl ja ter-vüse iist hoolõkandminõ. Om asju, midä saa massulda: tunda häädmiiilt päävä nõsõmisõst ja

alaminekist, mõtsatii pääl jalotaman kävvü, hengädä tävve rõnnaga värskit õhku, maada kõrralidsõlt 7,5–8 tunni, kořa-da hindä ümbre sammamuudu mõtlõjõit. Ja inemisel piät kim-mäle olõma mõni huviala.

Ku kaet täämbädsõ ilmaelo uudissit ja sõtu, mis mõttõ päähä tulõva?

Kae uudissit eesti, soomõ, vinne ja inglüse keelen. Perä-mädsel aol inämb esiki soomõ keelen, selle et seo kiil om kujonu õkva ku kodokeeles latsõst saani. Täämbädsõ pää-vä sõda om hirmkallis. USA om sõan Iraaniga kaotanu joba mitmit miljardit dollarit. Laiva, linnugi, raketi, drooni ja kõik muu sõakraam ja tollõ üllepäidämine võtt sato miljonnõ. Ku Eesti olõs jätnü kaitsõkulutusõ õnnõ katõ prot-sõndi mano SKPst, sis olnu mi kah tsipa rikkamba ja saanu tollõ kokko hoitu raha tsihti perrile, kodomajapidämiisile. Sõaohust pidänü tõisõlõ kõ-nõlõma asatundja, kink kohus tuu om. Laemb rahvahulk es pidänü tuu man ülearmo kõva helüga targutama.

Kohe taa ilmaelo niimuudu minnä või? Mõistat ette ar-vada?

Puul aastasata tagasi ütelf ütts Eesti tunnõt filosuuf: «Kaegõ, aoluul omma jõnksu seen, a õga tuuperäst edenemine saisma ei jää.» Kõik sõa saava läbi, moodu löüdvä uma paiga

aoluun, inemise hindä muu-tuminõ käü kõrrast kipõmba huuga. Väärtüse piät jäämä. Murõht tege eestläisi väega väiku manosündimine.

Ütle lõpõtusõs viil midägi hää, näütuses, mis Sullõ rõõmu tege.

Ega esä kõgõ loomuperä-lidsemb õnn om latsist, latsõ-latsist ja latsõlatsõlatsist. Ja ku mul näid kõik kokko saa 11, sis olkõ edimädsõ teno-sõna tõõsõlõpoolõlõ, kiä kõgõpäält kinkse mullõ kats poiga. Edesine sugupuu kasuminõ om joba näide hindä tetä. Olõ imehtelenü ja armastanu umma immä ja vannaimmä. Vanaimä sünnüt ja kasvat ütessä last, imä viis last. Kitsikusõn, kon kõgõst olf puudus – söögist, rõivist, jalavarjõst ja pallõst muust. Olõ tenolik, et mu edevanõm-ba peivä haridust suurõs väärtüses. Parhilla olõ rahul Eesti pensionisüstõmiga, kõrraldõ-du elohõrõabiga ja inemiseväärsõ elokeskkunnaga.

Egäl inemisel om siski hindäl otsustaja roll, määnd-ses tä hindä elo kujondas. Ma piä tähtsäs positiivsüst ja hää-suuvmist. Tast ka mu elo juht-mõtõ: «Proovi nätä inemiisin hää, hõelust ja ullust näütäse nä esi!» Tsipa krõpõ ütlemine, a esi olõ pruuvnu kavvõmbalõ hoita jutujamiisist, miä omma pääletükjä ja annilda.

Küsse RAHMANI JAN

Kaemi üle ola tagasi

Pikäaolinõ kuulmeister SÄINASTI ENE, kiä om muilõ ainidõ siänõnõnõ aoluku kah, tulõtas miilde sündmüisi aost, ku Eesti vahtsõst esisaisvas sai.

Lehekuu

«Ku kavva sutt Võromaa hin-näst hoita õigõl tiil?» küsüti 39 aastat tagasi lehekuul, ku Tarto levimuusiga päivil laulti edimäst kõrda üttselt Eesti-maa luudusõ kaitsõs. Aasta innemb olf lehekuu algusõh Võrolt kah mito bussitüt nuuri mihi viidü Tõornõbõli tuumaasku kraamma. Nüüd olf alanu fosforiidisõda. Rado-kuul jõudsõ inemiisile tiidmi-

ne, et Moskvast om ant käsk Viromaal fosforiiti kaibma naada. Tulli kokko edimädsõ rahvakuunõlõgi kaibmisõ vas-ta. Eski edimädsõ mai paraadil olli verevide lippõ vaihõl tudõngi Pandivere järvi kaits-misõ plakatiidõga.

***

1988. aasta lehekuu muusiga-päivil laulti joba viit esämaalist laulu ni takkaperrä või üteldä, et sõs nakaš pääle laulva revo-lutsiooni aig. A fosforiidisõa iistvidäjä teivä Talfnah Eesti Rohilidsõ Liikmise, mille juhis sai Aare Juhan.

***

Eesti NSV ülembnõvvokogo võtsõ 1989. aasta lehekuul vasta kats kimmäst otsust. Kõgõpäält Eesti esimajandamisõlõ mine-kist järgmädsõ aasta algusõst. Tuu es muuda külh egäpäävä-

eloh midägi, a naati kõnõlõma ja arotama tuu üle, miä tuu turumajandus om ja mille tuud vaia om. Paari aasta peräst, ku Eesti jäl esisaisvas sai, lätst tuud tiidmist väega vaia. Tõõsõ tähtsä otsussõga kuulõtõdi Molotovi-Ribbentropi pakt sää-düse vasta olõvas.

***

Riigi nimetüs Eesti Vabariik võeti ENSV ülembnõvvokogo otsussõga pruukmistõ 1990. aasta 8. lehekuu pääväl. Riik-likõs tunnimärkes kuulõtõdi Eesti lipp ja vapp. Eesti NSV ülembnõvvokogo nimmati ümbre Eesti ülembnõvvoko-gos. Tuusama kevvai taht-sõva interindelasõ Tuumpääle ronni ja võimu üle võtta. Õkva järgmädsel pääväl naati Kodo-kaitsõ luuma, et inemise olõssi valmis umma riigivõimu kaits-ma. Sügüse tetti majanduspiir,

mis olf puust tõkkõpuu ni koh mihi jaos olf mõni vakon. Piirivalvja olli saanu paar-kolm kuud oppust ja ainumas sõariist olf näil kumminui.

***

1991. aastal 19. lehekuul tulf Luhamaa piiripunkti keset üüd automaatpüsõge OMON (miil-tsä erivägi). Piirivalvja saiva vika pesmise ja klaasikiltõ peräst, a õnnõs hukka kiäki es saa. Niisama tulti 21. lehe-kuu keskpääväl külge Murati piiripunkti miihile. Lahutuidõ ja palama pantuidõ vagonidõ asõmõlõ tetti vahtsõ, nika käve tüü telgi all ja piir ilma kaitsõl-da es jää.

***

Lehekuul 1992 võeti vasta kolm Eesti Panga tettüt raha-säädüst, et saasi uma raha pää-le üle minnä.

Luulõpäiväl ülesastja ja näide juhendaja ütidsse pildi pääl.

TOOMÕ TRIINU PILD

Luulõrännäng tulõvikku

RAHMANI JAN

Toda, et näet tulõvat aigu, juhtu-egä päiv. 7. lehekuul Sännän tuu siski juhtu, Adsoni Arturi avvus peet latsi ja nuuri luulõpäiv laskõ kõrrakõsõs hiitã pilgu mi maa, keele ja kultuuri tulõvikku.

Mitte kavvõl helkelevãst Pãrlijõõst sais Sännã kultuurimõis, suur kõllanõ maja uma ehidü saaliga. Kiã tiid joba mitmõs aastak saava säääl ütël kevãjãdsel päävãl kokko Vana-Võromaa noorõ, et lukõ hindãle ja tõisilõ ette võrokeelist luulõt. Timahava olli kokko tulnu lugõja ja näide juhendaja Võro latsiaia Tähesãra Sõlekese majast, Kããpã koolist, Võro Kreutzwaldi koolist, Rõugõ põhikooli Haani opipaigast, Tarto Waldorfgümnaasiumist ja Põlva gümnaasiumist.

Päävã kava olf üles ehitet niimuudu, et alostiva kõgõ noorõmba – latsiaialatsõ. Ede-si tulliva noorõmba koolilatsõ ja peris lõpun gümnaasiuminoorõ. Niimuudu olf luulõpäiv nigu kasuminõ, suurõs saaminõ. Kõigi lugõjidõ kittuses tulõ üteldã, et luulõtusõ olli häste selges opidu, nii et aasta lõpun ei piã kiãki noist ülesastjist jõuluvana iin häpü tundma.

Esierãlidselt jäi seokõrd kõrva luulõtuusi valik. Arvada omma säääl takan koolioppajist juhendaja, a mullõ paistu, et aon om suur samm edesi tet-tü. Ku varatsõmbil aastil sai sääandsil päivil kuulda inne-kõkkõ Adsoni Arturi luulõt ja Lattiku Jaani jutukõisi, sis timahava teivã ilma suurõlt jaolt täãmbãdse päävã auto-ri. Saarõ Evar, Ilvese Aapo, Contra, Fastrõ Mariko, ku mõni ãr nimmada. Ah jah, ütõ Adsoni luulõtus tulf kah iks ettekandmisõlõ ja sääandsen

kogusõn olf tuu õnnõ paiga-vaimulõ toes.

Hãã miil om tuust, et mää- nestki pingutamist ja tui- ma pããhõõpmist ma küllh es kuulõ. Inãmbüisi olli ette- kandmisõ lustligu, mõnõl olf mõni rekvisiit kah ütõn võet, et ülesastmisõlõ värmi mano anda. A mõni ettekant luulõ- tus olf tõsitsõmb kah. Ma esi piãgi sääandsist rohkõmb luku, nii sai armõdu hãã miil, ku Iva Tuulõ kandsõ ette Kaplinski Jaani armastusõluulõtusõ «Suvi sãtas ladinaga taivast alla». Tuu lugõminõ olf õkva sääãndse tasaligu mooduga, nigu mõtõlus nõudsõ. Süã sai peris tsãlkã.

Mul jäi luulõpããvãl noid rõõmsit ja mõtlõmapandvit ülesastmiisi kullõldõn sääne tunnõ, et elo Võromaal ja mi kultuuriruumin jääs kimmã- le püsümã. Ja vast omgi tuu ainumas asi, midã meil tulõ- vast aost om vaia teedã.

Päävã kõgõ noorõmba...

...ja kõgõ vanõmba ülesastja.

Priinime lugu

Rubriigin kõnõldas perekunnamimmi perioolõmisõst ja tähendõsõst.

Pang

Seod nimme kand Eestin 45 inemist. Eesti perekunnamime- raamadü käsikirãn om seost nimest kirutanu Fastrõ Mariko. Nimi panti hingelugõmiisi perrã kuvvõn mõisan.

Kõgõ rohkõmb om nime Pang kandjit, kink edevanõmba saiva seo Harglõ kihlkunna Taheva mõisa Tilga talun. Tõsõn Põlga talun panti Pang ja tõsõn Poolik (Polik), nimi, minkal om alla kuvvõ kandja. Arvada, et neo kats nimme omma kõrra- ga vãllã mõtõldu. 20. aastasaal ellivã Pangi nimega perekunna naabusõn Saru külã Keveli ja Peede talun, Peede hõimust om peri ka nãütlejã Pangi Evelin (Võigemast).

Rõugõ Vahtsõ-Kasaritsa mõi- san Palomõtsa külã panti Pang Jaani-Piitre ehk Jambre Paabu poigõ perridele. Perãnpooldõ omgi tuud kotust naat Pangi ta- lus kutsma, katõs jagunõnu talu om õkva Palomõtsa külã kesken.

Urvastõ Kãrgula mõisan panti Pang Haamastõ külã Pang talun. Tuud perekunna- nimme om kirutõt ka kujul Pang. Nimi kuuli 19. aastasaal vãllã. Pang talunimi Kãrgulan om külãnd vana, Roodsi aigu

elli säääl viil Kiitski Piitre, a 1723 Pang Jaan.

Võrumaa nime tulõva vast iks kõik sõnast pang vii kandmisõ anuma tähendõsen. Kãrgulan võisõd talunime alussõs olla ka inemisenimi, nãütõses vinne *Pãnka* (Панька), mugandus ristinimmist *Pavel*, *Pankrati*, *Panteleimon*, *Pãnfil* jt.

Harjumaal panti Pang Hãgeri kihlkunna Maidla mõisan, kuuli vãllã. Lããnemaal panti seo Uue-Virtsu mõisan *Panga Ado* perrele ja Lautna mõisan, keriguraamatidõ perrã ka Seira mõisa Kirbla külã, *Panga* lisa- nimega perrile. Lautna ja Seira rahvas olf arvada ütõs suguvõsa. Viil om Tafnan elãnu ütõ Hiiu- maa Suuremõisast peri *Jüri Pang*, tõsõ nimega *Bank*, a timã nimi es lãã kah edesi.

Harju- ja Lããnema nime takan om tuu kandi sõna pang : panga, miã tähendãs eesti keeli 'sang : sanga', mi keeli 'vang : vangu'. Vãhãtun- nõt sõna om häste vana uurali sõna, õdagumeresoomõ alg- keelen *panka, mokõs panga, ersã pango 'naasõ pããkatõ', a esiki kavvõ samojeedi kiili vas- tõ tähendãse iks vangu. Eesti etümoloogiasõnaraamat pakk, et pangi ku anuma tähendõs om tulõtõt vangu tähendõsõst. Esihindãst või nii olla küllh, om jo külãnd olut tellit, ütõlden ollõ- kanni kottalõ «ütõ sang».

SAARÕ EVAR

Külãpillimehi päivi om peetü 20 kõrda

VISSELI MALLE

Mahlakuu 18. päävãl peeti Oravil pidulidsembãlt 20. külãpillimehi päivã. Sããnd- se kokkusaamisõ omma algusõ saanu Oravilt Pãhnã Külli iistvidãmisel.

Pãhnã Külli sõnnu perrã olf edimãne pidu sääne lihtsã: kuvvõ lõõdsamehe ja rahva- maja tsõõrõga sai pidu peetüs, rahvast olf hulga, a tunnõ olf jããnu sääne, et lõõdsamehi tasus viil kokku kutsu. Noist kuvvõst lõõdsamehest olli 20. juubõlipidul kohal Lindmõtsa Harri, Kahari Heinar ja Ander- soni Jaak, kats miist mãngvã joba pilvi pääl.

Kolmandat külãpillimehi päivã tulõtas Külli miilde ku «sajandi pitu» – rahvast olf ollu nii palflu, et saali es mahu ãr. Teedãki mille, külãline olf tuukõrd Kihnu Virve! Egã aas- taga om tulnu pillimehi manu ja sündmüs jãrest huugu võtnu.

Pillimehi päävãle tulõva pillimehe üle Eesti, lava pää- tõ saava nii peris mãngjã ku mãnguga alustaja. Orava kandi tunnõt ansambli Oravapoisi sai kah säält algusõ ja nã omma toonu umalõ kodukandilõ palflu kuulsust.

Koroona-aig es panõ kah ettevõtmist pausi pããle – lü-

PILT TRUMSI MARGE VIDEOS

Pidu lõppi võimsa kuunmãngu ja tandsuga.

ti õigõ aig ja tulti õks kokku. Mãngmisele lissas om naatu tiidmiisi kah jagama nii mãng- mise ku pilli kõpitsõmisõ ja muu kotsilõ. Juubõlipidu põnõ- vat jututsõõri vidi Villãndi pe- rimõsmuusigiõ aida iistvidãjã, tunnõt rahvakultuuri edendãjã Noormaa Tarmo.

Sisseharinut päivã om proom- mit pitã mitmõn tõsõn külã- kotussõn kah, et ehtsãt rahva- muusikat rahvalõ ligembãle tuuva. Päivi om peetü Vilustõn, Tõsolgon, Krabil, Tsoorun, Lee- vil ja Kangstin. Ka mul hindãl om ollu au nelãl kõrral säänest vãgevãt pitu iist vitã.

Pillimãngjiid tulõ egã aastaga manu, a vaheldus õks kah. Pãã- le Võru- ja Põlvamaa pillimiihi om mãngjiid kõgõ Saarõmaalt (seokõrd 13!), Talnast, Tartust,

Raplamaalt, Mãrjamaalt, Pãrnu- maalt, Lããnemaalt, Põltsamaalt, Villãndist. Ka kullõjist ei olõ kunagi puudust ollu.

Seoaastast juubõlikontsõrti alust avvvuããriline lõõdsamiis Kahari Einar, kiã mãng seo kan- di kõgõ vanõmba Teppo Augus- ti tettü pilliga. Timã luu ja jutu omma perãdõ suurõ vããrtõse- ga. Mãngmiisi vahel tulõtõdi nii õdagujuhi Blumi Priidu ku külãliidsi puult miilde 20 aasta joosul sündünüt ja pitõga kõude- tiid põnõvit juhtumiisi.

Pidu laabu kinãste, tennãti mõttõ alostajat, süüdi sũnnü- päävãkuuki. Ammõtlõk osa lõpõtõdi nigu egã kõrd võimsa kuunmãnguga. Ma ku 13-kõrd- nõ pidulinõ või kinnitã, et tegu om vãega kimmã kombõga. Miã edesi saa, nãütãs joba aig.

Mõtõlus

Plaan om hãã, a kas taast midã tulõ kah?

Olf kuulda, et valitsus plaan vahtsõt säädüst inemiisi ter- vuse parandamisõ ja arstiabi parõmba kãttesaamisõ hããs. Muidoki om kõgõ tähtsãmb inemiisi hindã hariminõ ter- vuse hoitmisõ as'an, nigu egãpããvãne liikmine ja muido tervusele hãã elãmise muud. A ku inemine iks haigõs jääs, sis piãt peretõhtri vastavalt vaht- sõlõ plaanilõ haigõ viie päävã joosul hindã mano kutsma, ãr kullõma ja ravi määrãma. Ja ku om vaia edesi eriarsti mano saata, tulõ perearstil tetã e-konsultatsioon eriarstiga, kes umakõrda piãt vastama ja ku vaia, sis haigõ hindã mano kutsma nelã päävã joosul. Nii et kokkovõtõtn piãt haigõ api saama ütõsã päävã joosul.

Ekãpite hãã plaan. A kas tuu teos kah saa, tollõn ma kim- mãs ei olõ. Perearsti nimistõn om prõlla tuhat kooni kats tuhat inemist. Ku rehkendã- mi inemiisi vanõmbãjããmist ja tervõsehãti, sis vãhãmbãlt poolõ tuust nimekirãst kããvã perearsti man kontrollin. Ja ku mano panda viil ãkilidse haigõsjããmise, nigu gripp vai muu sääãndse hããdã, millega tulõ kipõmbãhe tohtri mano vai rohto saia, sis ei jõvva kül viie päävãga kõiki vasta võtta.

Perearstil om ütõsã vai kats õtõ kah, a nuu tegevã protseduurõ ja tããtõvã muid arsti kõrrãlduisi. Lissas tulõ arstil ja õel arvutihe lüvvã kõik teedüs haigõ hãti kotsilõ, retseptõ kirota, pruuvõ andma ja eriarstõ mano saata, tervõsekassalõ ega päävã kot- silõ teedüs kirja panda ja viil pallo muud.

Mul om õkvalt hindã kãest nãude olõman. Jãie veebruari lõpun grippi. Olli mãrtsi algu- sõn nãdãli haigõmajãn. Haigõ- maja-tohtri ütõf, et sũãnd om vaia viil uuri, a sinnã piãt pere- arst saatma. Tulli haigõmajãst kodo ja oodi viil nãdãli, et olõs- si jo nii hããn sausun, et jõvvas- si perearsti mano minnã. Pan- ni sis jãrekõrda ja vastavõtõlõ saie 18 päävã perãst. Perearst sis pansõ uuringu jãrekõrda, a sinnã kah ummakõrda pikk uutminõ. Prõlla om kãen jo maikuu ja ma ei olõ viil uurin- gulõ saanu.

Ku minõsugutsidõ haigidõ teenindãmine kest üle mitmõ kuu, sis ei jõvva kül viie pää- vãga kuigi kõiki santõ vasta võtta. Et säänest tempot tetã, tulõssi vãhãmbãlt poolõ võrra tüüliisi mano võtta vai inemiisi arvu nimistõn veidembãs jãttã. Kuna meil ei olõ külãnd pere- arstõ ja õdõsid võtta ja riigil rahha veidü, et nãile massa, sis ma usu, et kõik lãtt vannaviisi edesi.

Plaan esihindãst om hãã küll ja haigõ saasi kipõmbãlõ tohtri mano, a kas seo tüüle nakkas, toda nãütãs aig.

URMI AILI

«Meistrimiis» Ilmar Tartu liinast

REILIKU KALEV

Aastid tagasi tõi naabrinaanõ Silvi Tartu liina päält indäle puid lahkma Ilmari-nimelise mehe. Olf Silvile kitnõ, õt om puid lahknu ja tulõ tüüge toimõ. Ûtspäiv kuulõ naabrinaasõ elämise puult, ku rauda lüvväs vasta rauda. Lätsi kaema, kas naabrinaanõ om sepä toonu ja mis asju tä meisterdäs. Jõudsõ naabrinaasõ poolõ ja miä mu silmä näivä...

Seppä õs olõ koskil, olf hoobis puulahkja Ilmar, kes olf puulahkmisõ kirvõ puupaku sisse lõõnu ja uhtsõ kuvaldagõ kirvõlõ pääle. Kirvõlõ päälõõmõ tüüriist om parts, a ju naabrinaasõl partu õs olõ. Paku seen ollõv kirvõs olf lüüdü risti paku seen olõva ossagõ. Oss õs taha perä anda.

Ûtli, õt pruuvku kirvõs lüvvä õks ossast müüdä, sõs lätt puu parõmbalõ lahki. Viil õtli, õt kuvaldagõ kirvõ pääle pessen või kirvõs katski minnä. Puu saiõ Ilmaril piaaigu lahutus, vällä arvadu mõnõ paku, mis olli puukuuri taadõ veerüedü. Noist pakkõst õs olõ Ilmari jõud üle käünü.

Naabrinaasõl olf viil õts hädatarvilinõ tüü tetä. Sanna lastukatus tahtsõ parandamist, kuna sääll olli mulgu

REIMANNI HILDEGARDI TSEHKENDÜS

seen. Nüüd sõs naabrinaasõ jutt Ilmari sannakatussõ parandamisõst. Ilmar olf muiduki mihkli sannakatust parandama. Pernaanõ andsõ laastu, nagla, tüüriista ja esi sõitsõ Tartu liina. Ilmar lubasi katussõ tuus aos kõrda tetä, ku tä Tartust tagasi jõud, ja telse hindäle tüü iist olut. Nigu naabrinaanõ Tartust tagasi hoovi pääle jõudsõ, olf Ilmar autu man ja nõudsõ tettü tüü iist olut. Ûtel,

õt sannakatus om kõrran, ja naabrinaanõ andsõ Ilmarilõ ollõ. A asi olf hullõmb ku inne parandamist. Ilmar olf katussõ seen olõvidõ mulkõ pääle lastõ lüvven mulkõ manu tennü ja mulgu pääle lüüd last õs piä vihma kinni. Naabrinaanõ õtel Ilmarilõ muiduki süümetävvege, õt tä piässi maaha lüümä. Mis tä lupa tetä töid, midä õi mõista tetä.

Nüüd läts sannakatussõ pa-

randaminõ edesi nii. Ûtli naabrinaasõlõ, õt lastukatust ma õi olõ lõõnu, a eterniitkatussõ võimi vellege pääle lüvvä. Naabrinaanõ tõigi koskilt tarvitusõn olnuid kõrraliidsi eterniitplaatõ ja leimi vellege sannalõ katussõ pääle.

Tartu liina «meistrimiist» Ilmarit õi olõ naabrinaasõ Silvi puul rohkõmb tüüd tegemen nännü. Ilmari olf Silvi õks Tartu liina tagasi veenü ja inämb töid tegeme õs tuu.

Väikut viisi põllupidajä

Vahtsõmbal aol tüküs vägüsi päähä arvaminõ, et kõikõ saat poodist. Ja ku poodist ei saa, sis olt pahanu. Rahha om kõigil veidü, a nii pallõ iks, et kõrrakõnõ poodi mano minnä. Ja ku sis poodist ei anda toda, midä tahat, kääñüs miil kufas. Kuis nii, et ei saa, ma taha süvvä ja õkva parhilla!

Niimuudu mõtõldõh olt iks väega võlssi liikmah. Tähtsä om kasvai veidukeses tagasi minnä juuri mano, sinnä, kost kõik algusõ saa.

Poodist ei saa mitte. Kõik saa algusõ siimnest. Om tä sis väikumpp vai suurõmp. Panõt terä, panõt väiku kardoka mul-

da ja nakkat uutma. Ooda noh, uutmisõst ütsindä jääs veitüs. Huult piät kah iks veidukesegi kandma, peris ummapääd kasus õnnõ orashain. Ja tuu võtt võimust, ku inne taivaesä pääle luutma jäät.

Eestläse olõ-i õnnõs viil kõik liina kolinu, olõ-i poodiusku är kääñdü. Om iks alalõ viil arvaminõ ja arvosaminõ, et maad om vajja. Põllumaad, midä piät kündmä. Sinnä tulõ sitta vitä, et olõssi rammu, seemend keväjä külbä, et olõssi sügüse midägi lõigada. Ku om lõigada, sis om midägi salvõ panda. Ku om salvõh, sis säält om midägi võtta, millest ummakõrda saat hindäle kõtu-täütõmises süüki tetä.

Taa om sääne suurõmp pilt,

suurõmp põld, midä veidükese keerolidsõmp pitä. Ullikimmämp om uma aknõ pääl algust tetä. Sinnä päse ei egäsugumadsõ eläjä jürämä, mõtstsiga künnä-i maad üles. Naabrimiiis saa ei kivve pillu su kapstaaida. Päiv või kühl vahel aknõ pääl vallus olla. Tuuperäst piät iks kaema, et väega kuumas ei lää, varjo pakma. A vihma piä-i joht pelgämä nigu suurõ põllu pääl. Päset kuiva ja palla jalaga, koh tuhvli viil ot-sah, õkva aknõ mano.

Saia arvu, kuis millestki saa midägi, om lihtsä. Võta sipul, panõ tsäiklaasi veidükese vett, et mukul saasi niiskust, ja varsiti näetki, et su tüü nakkas villä kandma. Rohilidsi päälüssit andma. Sipul tüküs vasta kevä-

jät joba esi, ummapääd pümmeh kapih kasuma nakkama. Ja ku vähägi olt eloga kursih, sul om midägi viil vanõmbist põlvist sõrmi külge ja kõrvu vaihõlõ jäänü, sis võtatki tuu sibula. Võtat, ei viska är, pant hoobis klaasi. Ja nii taa lätt. Kasuma. Ja sis võit mõnõ ao peräst är süvvä. Ja tervüs tulõ. Ummi kässiga tettü.

Ei keelä kiäki nüüd suurõmbit sammõ ette võtta. Panõt joba mitu sibulat, panõt muudki. Ja sis om peräh midägi umast käest umma põskõ pistä. A ku tuu edimäne sipul aia taadõ lätt, päälüsse är kuioõ, sis är rehmäku viil käega. Proovi vahtsõst. Esi tettü, häste tettü.

HILLEPI EINAR

Latsilõ

Vastus saada õte nädälli joosul meiliaadrõssi pääle latsinukk@umaleht.ee

vai postiga:
Uma Leht,
Tartu 48,
65609 Võro.

Vastussõ mano panõ kirja uma nimi, vannus ja kimmähe ka postiaadrõs.

Vastajidõ vaihõl loositas vällä võrokeelitsit välläandit.

Latsinukka tugõva Võro instituut ja Võro selts VKKF.

Minevä kõrra vastus: NIGULAPÄIV.

Avohinna saa OIDERMAA ROBIN (6) Võro.

Mõtlõ' vällä küsumüse õigõ vastus. Õigidõ vastussidõ iin olõvist tähist kokko saat teedä' kotussõ, kon mehidsõ' hoitva' umma süüki.

1. Ku pallõ mehiläne kaal?

- m) 120–300 milligrammi
n) 100 grammi
v) 1 kilogramm

2. Mitu mehiläseimä om harilikult taron?

- o) kolm
e) kats
i) üts

3. Esäsit mehistsit või taron ellä? 200–2000. Kuis näid kutsutas?

- a) loosik
i) läsk
õ) linask

4. Ku hulga mett jõudva' tuuta' kokko 12 mehiläst uma elo joosul?

- k) õte tiiluidsatävve
l) õte purgitävve
d) õte klaasitävve

5. Midä kandva' mehidsõ' tarro jalgu külõn?

- õ) muta ja liiva
ä) häitsmetolmu
ü) hainasiimnit

6. Kuis mehiläne and tõisilõ teedä', kon om hää korjusmaa?

- s) nõglaga
p) suminaga
r) tandsuga

7. Kiä om ainomanõ putuk, kiä tuut säänest süüki, midä ka inemise' söövä'?

- b) kiholanõ
g) mehiläne
d) kapstahuss

Parm tsuskas

Nalapidiga tsuskas ütiskunda mõnõst hellembäst kotussõst Rõugõ Rebäse külä miis VARUSTINI ANDRES, tunnõt ka nimega PARM.

Tossu Tilda pajatus

Tutvassaamisõ kuulutus

Ei tiäki, om taa lugu periselt juhtunu vai aolehehannast loetu. Uma tõõterä paistus siski seon jutun seen ollõv.

Õtsik naistörahvas pand' lehte kuulutusõ, kon kirän, et taht tutvas saia kõrralidsõ mehega, kiä viina ei võta ja suitsu ei tii. Kuulutus ilmu lehen är ja järgmädsel pääväl kõlisigi naasõl ussõkell. Ussõ takan kõiksõ

purjun miis, suitsu suun, ja õtel: «Muti, ma tulli su kuulutusõ pääle!»

Hiiitõnu naanõ naas ust kinni tougatõn seletämä, et tä jo taht tutvas saia kõrraligu mehega, kiä ei juu ja suitsu ei tii, mitte säändse joobõriga, nigu seot tan ussõ takan. «Ma jo tulligi ütlemä, et mukka massa-i reh-kendä,» jäi joodikul viil õigust ülegi.

TOSSU TILDA

Muda Mari pajatus

Takkaperrä tutipäiv

Ma kuuli raadiost, et meil kaits-tas eläjit inämb ku latsi. Tõtõstõ omma olõmah nii eläjakaitsõku latsikaitsõammõtnigu, a perämädsõ kammandasõ inämb vanõmbidõga, kiä latsõ ilma hoolõda omma jätnü. A kiä kaits koolilatsi, näütises haridus-ministri iist? Tõist aastat tetäs keväjä latsiga inemkatsit.

Olf aig, ku uibu ja tsireli häitsivä ni patsõ ja valgidõ põlvsukkõga koolilõpõtaja jooisiva ümbre koolimaja. Sõs

olf tutipäiv, pääle tuud naksi lõpueksämi. A parhilla om üt-sändikel jo mahlakuust pääle kõrraga nii koolitunni ku eksämi. Pääle eksämit tulõ kunagi tutipäiv kah, a koolitunni läävä iks edesi. Katõkõrdnõ pingõ om nii koolilatsil ku oppajil, kiä piät niisama mitund asja kõrraga tegemä.

Pääle ministeeriümi olõ-i säändse kõrraldusõga kiäki rahul. Näüs, kavva üllestpuult koolirahvalõ herevüst mano kääñdäs.

MUDA MARI

Telli Uma Leht!

6 kuud – 10 €,
12 kuud – 20 €,
e-ärvõ püsümassuleping 1 € kuun.

tellimine.ee/umaleht,
tel 617 7717.